

Posudek vedoucího diplomové práce

David Vála “Fenomén lidské práce v díle Vita Activa Hannah Arendtové: Role lidské práce v procesu akumulace kapitálu a její rozporný vztah k limitní povaze životního prostředí”

David Vála si v diplomové práci položil poměrně těžký a ambiciózní úkol: napsat teoretickou práci, v níž se bude zabývat fenoménem lidské práce u Hannah Arendtové ve vztahu k environmentální problematice. Ne úplně ji zvládl a předkládaná práce je tak ambivalentní. Na jedné straně autor ukazuje, že má potenciál kritického a filosofického myšlení, a že rozumí tomu, o čem píše, dokáže prezentovat názory a myšlenky jiných autorů a dávat je do vzájemných souvislostí. Na straně druhé má celou řadu problematických míst.

Diplomová práce má monumentální rozsah 234 stran, což je téměř jednou tolik, než kolik je doporučený maximální rozsah. A v tom vidím její základní problém. Doporučený maximální rozsah by měl totiž autora otestovat v tom, jestli je schopen se srozumitelně vyjádřit a vejít se do daného limitu. A to se autorovi nepodařilo. Práce má linii výkladu, která se ale často ztrácí v textu, který je místy dlouhý a rozvláčný. Nakynula tak do velkých rozměrů. To se například projevuje dlouhými citacemi, či opakováním témat. Na druhé straně tam ale občas něco chybí. Například bych očekával, že podobně jako autor diskutuje vztah práce a kapitálu, bude diskutovat i vztah zhotovování a kapitálu. Některé části jsou tam zcela nadbytečné a v podstatě překážejí v plynulém čtení a sledování autorova výkladu (např. část o hermeneutice – cca 30 stran). Větší část textu jsou v podstatě “jen” podrobné a dobře zpracované výpisky z Vita Activa a vcelku dobře doplněné o další literaturu (Hauser, Marx, Heidegger, Jonas, atd.).

Pokud píše, že hlavní text, jsou v podstatě “jen” dobře zpracovaná rešerše, tak to nejzajímavější se často odehrává v poznámkách pod čarou, kde autor ve větší míře ukazuje svůj potenciál kritického myšlení a zajímavé interpretace.

Vzhledem k tomu, že jako vedoucí práce znám její historii, tak zde musím konstatovat, že se na práci projevilo to, že David Vála četl, četl a četl a neustále odkládal psaní textu, až bude vědět, mít načteno, až pochopí a porozumí, až nakonec nezbyl čas na to s tím pracovat a vytvořit ucelenější a kompaktnější text. Práce tak představuje hrubý materiál a občas chybí i větší odstup a kritičtější interpretace. Nejvíc to bije do očí v úvodu, který by měl být výkladní skříní každé práce a kde by se čtenář stručně a srozumitelně dozvěděl kdo, co, o čem, proč a jak. David Vála velice pěkně objasňuje důvod volby tématu a popisuje svoji pozici, z které práci píše. Při popisu rodinného prostředí, které jej ovlivnilo, se však nechává až moc unést na úkor kritického psaní. Například když popisuje, jak pracovní podmínky ničily zdraví jeho dědovi a tátovi, mluví o kapitalismu, ale přinejmenším jeho děda prožil svůj život v socialismu. To by měl autor reflektovat a diskutovat, třeba jaký je vztah/rozdíl mezi reálným socialismem a kapitalismem. V úvodu má autor řadu poměrně autoritativních tvrzení, např. o devastujících účincích kapitalismu na životní prostředí, či lidské zdraví, či o dělnickém hnutí, chybí ale citace zdrojů, odkud autor čerpá. Což ostatně platí pro celý úvod.

Pátá kapitola, ve které autor popisuje koncept planetárních mezí či Schnaibergův běžící pás, pak působí jen jakýsi přílepek k práci. Autor v ní vůbec nevyužívá to, o čem pojednává na předchozích stránkách – filosofii Arendtové a její pojetí práce, či zhotovování se zde vůbec nevyskytuje. Autor opět prokazuje, že dokáže pracovat s myšlenkami jiných autorů, a reprodukovat je, aniž by je dezinterpretoval. Chybí tu komparace, či interpretace Arendtové skrze díla environmentálních autorů (Beck, Schnaiberg).

Po formální stránce má práce mnoho nedostatků. Na první pohled jsou nedostatky v grafické úpravě, počínaje začátkem kapitol a konče odsazením textu. Text také obsahuje velké množství drobných gramatických chyb (zejména chybějících písmen, překlepů či špatného skloňování). Na druhé straně, s výjimkou úvodu, autor dobře pracuje s literaturou a cituje (i když opět někdy ne zcela standardně). K formální stránce přistoupil autor až příliš punkově.

Celkové hodnocení:

Předkládaná diplomová práce je, jak jsem napsal již na úvod, ambivalentní. Na jedné straně obsahuje celou řadu nedostatků. Počínaje formální úpravou a gramatickými chybami. Přes její monumentální rozsah, který jde na úkor plynulosti textu a sledování výkladové linie. A konče tím, že větší část textu je "jen" dobře zpracovaná rešerše Arendtové, doplňovaná o celou řadu dalších autorů. To zajímavější se často odehrává v poznámkách pod čarou, kde autor ukazuje svůj potenciál. A tím se dostávám k té druhé straně. Z práce (ale jako její vedoucí musím říci i z konzultací) čtu potenciál autora: schopnost kritického myšlení, rozvažování a promýšlení. A také určitá pokora Davida před tím, že neví ještě dost, aby mohl začít psát. A tak četl, četl, četl, a když začal psát, tak nespokojen, část diplomové práce smazal. Předkládanou práci tak dopisoval na poslední chvíli a nezbyl čas zpracovat ucelenější text. Je těžké oddělit autora od textu, a jako vedoucí to ani nechci.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji na pomezí **velmi dobře** a **dobře**, v bodovém rozmezí 8-11 bodů.

V Praze, 28. 8. 2016

Mgr. et Mgr. Arnošt Novák Ph.D.